EPI TE ANAKOMIDE TON LEIPSANON TOU PATRIARCHOU GREGORIOU KAI TE TELOSEI TES...

Spyridōn P. Lampros

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΑΓΩΝΙΣΑΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΑΣ

B

Σιωπηλοί, ἀλλὰ φαιδροὶ καὶ ἐστεφανωμένοι
ἐκήδευον οἱ Ἀχαιοὶ πολύδακρυν νεκρόν.
Ἐντὸς ὑδρίας ἔκειτο ἡ κόνις κεκλεισμένη,
ἀνδρὸς μεγάλου ὕπαρξις εἰς σκήνωμα μικρόν.

Τὴν κάλπην περιέστεφον ἀνθόπλεκτοι ζωστῆρες,
τὴν ἔκρυπτον πολύχρωμοι στεφάναι ταινιῶν,
κ' ἐν ᾧ αὐτὴν ἐβάσταζον ἁβραὶ παιδίου χεῖρες,
ἡ αὔρα τὰς ἐρρίπιζε δι' εὐωδῶν πνοῶν.

Χαρᾶς ἀκτινοβόλημα καὶ δάκρυ ἀλγηδόνος
συνάμα κατωπτρίζοντο ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν.
Ἐπανηγύριζον πομπὴν δαφνοστεφοῦς ἀγῶνος,
ἀλλ' ἅμα καὶ νεκρώσιμον κηδείας στολισμόν.

Θρηνήσατε τὴν τελετὴν ἐκείνην τὴν πενθίμην·
ἡ ὑψηλόφρων ἔπεσεν Ἑλληνικὴ ψυχή·
ἐθάπτετο ὁ ὕστατος Ἑλλήνων Φιλοποίμην,
καὶ πλέον εἰς τὴν Κόρινθον Ῥωμαῖος ῥαβδουχεῖ.

Ἑλλάς, τὸν ὕστατον υἱὸν ἐπέπρωτο νὰ χάσῃς,
καὶ σὺ ἡ τόσους ἄλλοτε γεννήσασα θεοὺς
δὲν ἔχεις πλέον δύναμιν ἕνα θνητὸν νὰ πλάσῃς,
δὲν δίδεις ἕνα Ἕλληνα εἰς τόσους Ἀχαιούς.

Χαῖρέ Ἑλλάς, ἡ πλέξασα τῆς δόξης σου τὸ στέμμα
μὲ Σαλαμίνιον ἀφρόν,
ἡ τὴν ζωὴν προσβλέψασα μὲ τῆς ζωῆς τὸ βλέμμα
καὶ φαντασθεῖσα πανταχοῦ ἓν ὄναρ ἱλαρόν.

Ἑλλάς, ἡ μὲ τοῦ Πλάτωνος τὰ χείλη ὁμιλοῦσα,
ἡ πτέρυγας τανύσασα Πινδάρου εὐπετεῖς,
ἡ Λεωνίδου κόρυθα χρυσάκτινα φοροῦσα
κ' ἐστολισμένη πάντοτε ἐσθῆτα ἑορτῆς,

Μῆτερ Ἑλλάς, ἀπόβαλε τὰς δάφνας τῆς εὐκλείας,
τὸ ὑψηλόν σου μέτωπον ταπείνωσον γυμνόν,
πτωχή, περιενδύθητι τὰ ῥάκη τῆς δουλείας,
ἅς εἶχες ἔνδυμά ποτε αὐτὸν τὸν οὐρανόν.

Πλὴν τί καὶ ἂν τῆς νίκης σου τὸ στέμμα ἐσαρώθη,
τί ἂν αὐτὸ συνήρπασε πνοὴ Ἀντιχική ;
Τώρα, ἀφ' οὗ τὸ μέτωπον τὸ γαῦρον ἐγυμνώθη,
τὴν ΔΟΞΑΝ ἀνεγνώσαμεν βαθύγλυπτον ἐκεῖ.

Προχέει λάμψιν πλείονα ἐν μέσῳ τῆς σκοτίας
χωρὶς ἡλίου φαεινοῦ τὸ ἄστρον σου, Ἑλλάς.
Πλὴν μάτην σὲ ἐπάγωσε χειμὼν τῆς δυστυχίας,
καὶ συνεστάλης ῥιγηλή, ἐκάμφθης, δὲν γελᾷς.

8

Ὡς Προμηθεύς, ἠθέλησας τὸν κόσμον νὰ φωτίσῃς
κ' ἔκλεψας πῦρ ἐπίφθονον ἀπὸ τῶν οὐρανῶν.
Κατήντησεν ἀνατολῆς πυρκαϊὰ ἡ Δύσις,
πλὴν σὲ ἀχλὺς ἐκάλυψε συννέφων μελανῶν.

Ἐπὶ τῶν βράχων τῆς σκληρᾶς ὀδύνης προσηλοῦσι,
τὰ μέλη σου ὑπ' ἀκανθῶν αἱμάσσουν Φραγκικῶν,
καὶ ἵνα σε δεσμεύσωσιν ἀλύσεις θανατοῦσαι
ἐκ τῶν ἐγκάτων ἐξεμεῖ ὁ Καύκασος χαλκόν.

Κατάκεισαι αἱμοσταγής, ταλαίπωρος δεσμῶτις,
ὑπὸ τοῦ πόνου δάκνουσα τὸ χεῖλος τὸ ῥικνόν.
Τὸ κάλλος ἄλγος ἔγεινε, ῥυτίδες ἡ νεότης.
Κοιμήσου κἄν, πτωχὴ Ἑλλάς, ἐν λήθῃ τῶν δεινῶν.

Νὰ κοιμηθῇς! Γαμψώνυχος ὁ ἀετὸς προβάλλει,
βυθίζων εἰς τὰ σπλάγχνα σου ὀπλᾶς αἱμοβαφεῖς.
Συσφίγγεσαι περὶ τὴν γῆν, πλὴν μητρυιᾶς ἀγκάλη
σὲ πνίγει ὅπου ἤλπιζες θωπείας ἀδελφῆς.

9

Πρός τί λοιπὸν ἀθάνατος ὑπὸ θεοῦ ὡρίσθης,
  ἂν πρέπῃ ἄδοξος νὰ ζῇς ἢ εὐκλεὴς προτοῦ ;
ἤ, ἂν ἀρκούντως ἔπαθες, Ἑλλάς, κ' ἐβασανίσθης,
  πότε θὰ ἔλθῃ Ἡρακλῆς, φονεὺς τοῦ ἀετοῦ ;

B

Σιωπηλοί, ἀλλὰ φαιδροὶ καὶ ἐστεφανωμένοι
κηδεύουσιν οἱ Ἕλληνες πολύδακρυν νεκρόν.
Ἄθικτος ἡ μεγάλη του καρδία ἔτι μένει,
τὰ χείλη τὰ ῥοφήσαντα τὸ πόμα τὸ πικρόν.

Κλίνατε, γόνυ, Ἕλληνες, καὶ κλαύσατε ἐκεῖνον,
καὶ δι' ἀνθέων στέψατε τὸν ἄνδρα εὐωδῶν.
Κηδεύεται Γρηγόριος ὁ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων,
εἰς ὃν ὁ Ῥήγας ἤνοιξε μαρτυρικὴν ὁδόν.

Τὸ ἔθνος πλέον ἔπαυσε τὸν δούλιον ὑπνῶττον·
ἀπὸ τῆς Λαύρας ἔλαμψε πορφύρα τῆς ἠοῦς,
ἀκτῖνες ὅπλων χρυσαυγεῖς καὶ πυροβόλον πρῶτον
ἀνατολὴν ἀνήγγειλαν ἡμέρας εὐκλεοῦς.

Ἡ Ἄνοιξις περιστεφής, γελῶσα ἐγκολποῦται
ἐπανιοῦσαν τὴν σεπτὴν ἐξόριστον θεάν
αὐτὴ μὲ τῆς ἀνοίξεως τὰ ῥόδα στεφανοῦται,
καὶ τείνουσιν ὡς γνώριμοι ἀρχαῖοι δεξιάν.

Ἐλευθερία, Ἄνοιξις ἐπὶ πτερῶν ἀνέμου
χεῖρα μὲ χεῖρα, ἀδελφαὶ προβάλλουν γελασταί,
καὶ μ' ἄνθη στεφανόνουσι τὰ ὅπλα τοῦ πολέμου,
ὅπου, Ἑλλάς, ἀγωνιᾷς κ' ὑβρίζεσαι, Χριστέ.

Γενναῖοι, δρέψατ' ἀφειδῶς τας δάφνας τῶν λειμώνων,
κοσμεῖτε τὰ τροπαῖά σας μὲ μύρτους εὐθαλεῖς·
μὲ αἷμα ἐποτίσθησαν τοσοῦτον ἤδη χρόνον,
καὶ νίκας ἀναμένοντες ὑψοῦνται δαψιλεῖς.

Ναυβάται, στέλλει ζέφυρον ἡ ἄνοιξις εὐώδη·
ὁ πόντος ἥπλωσεν ὡς σεῖς σημαίαν κυανῆν.
Φωτίσατε μὲ τοὺς δαυλοὺς τὰ σκότη τὰ ῥοώδη,
δότε σπινθηρακίζουσαν εἰς πλοῖα καλλονήν.

Αἴ! σᾶς γνωρίζει, σᾶς πονεῖ ἡ θάλασσα, ναυμάχοι.
Κοιμᾶται εἰς τοὺς κόλπους της ἡ μήτηρ σας Ἑλλάς.
Πολλάκις ἀπὸ αἷμ' αὐτῆς τὸ στῆθός της ἐβράχη,
καὶ σπλάγχνα της ἐπόρφυραν τὰς κυανᾶς στολάς.

Μίαν ἡμέραν ἀλγεινὴν πρὸ πάντων ἐνθυμεῖται.
— «Τί ἔχεις φίλη;». Κ' ἔσταζε τὸ αἷμα κρουνηδόν,
— τοιοῦτον αἷμα ἅγιον ποτὲ δὲν λησμονεῖται —
καὶ τὴν Ἑλλάδα ἔπνιγε βαρεῖα ἀλγηδών.

Πονεῖ, παραπολὺ πονεῖ, τὸ αἷμα τῆς καρδίας,
ὁπόταν φεύγῃ ζωηρὸν ἀκόμη καὶ θερμόν.
Εἶνε σκηνὴ ὀδυνηρὰ ἀγρίας τραγῳδίας,
ἐμπλέκουσα τὴν ὕπαρξιν εἰς δίκτυ σπαραγμῶν.

Καὶ ἦτο ὁ Γρηγόριος καρδία τῆς πατρίδος,
καὶ ἡ Ἑλλὰς σπαρακτικὴν ἀφῆκεν οἰμωγήν.
Ἡ θάλασσα τὴν ἤκουσε καὶ σπεύδει μετ' ἐλπίδος
νὰ ἐπουλώσῃ τὴν σκληράν, τὴν στάζουσαν πληγήν.

Εἰς τῶν ὑγρῶν πυθμένων της τὸ βαθυκῦμον στρῶμα
κρεουργημένον ἔρριψαν, κατεσκληκός, γυμνὸν
τὸ πρώην χρυσοστόλιστον τοῦ Πατριάρχου σῶμα,
ἐν ᾧ ψυχὴ διέμενε φυγὰς τῶν οὐρανῶν.

Λούει, μυρόνει τὸν νεκρὸν ἡ θάλασσα λαβοῦσα,
στολίζει τοὺς πλοκάμους του μὲ φύκη χλοερά,
τῷ ψάλλει μυρολόγια τοῦ κύματος ἡ Μοῦσα,
καὶ εἰς τὰ νῶτα εὐλαβὴς τὸν αἴρει τὰ ὑγρά.

Σ' εὐγνωμονοῦμεν, θάλασσα τοῦ Κερατίου φίλη,
ἡ διασώσασα ἡμῖν τὸν ἄνδρα τὸν σεπτόν,
σ' εὐχαριστοῦσιν, Ὀδησσός, τοῦ Ἕλληνος τὰ χείλη
ἡ ἐπ' αἰῶνα ἥμισυν λατρεύσασα αὐτόν.

Καὶ σήμερον, κηδεύοντες τὸν πρῶτον τῶν Ἑλλήνων,
μνημόσυνον εἰς ἅπαντας τελοῦμεν ἑορτήν,
ὅσοι εἰς νύκτα σκοτεινὴν δουλείας καὶ κινδύνων
ἐλευθερίας ἤλπισαν ἀκτῖνα ποθητήν,

Ὅσοι ἐν ᾧ ἡπλόνοντο νεφέλαι καταιγίδος
κ' ἐπέκειντο τῆς κεφαλῆς φλογώδεις κεραυνοί,
ἀτρόμητοι τὰ σήματα ἀνύψουν τῆς πατρίδος
κ' ἡ ἀστραπὴ τοὺς ἔκαιε τὴν δεξιὰν δεινή,

Ὅσοι, ἐν ᾧ πῦρ ἔβαλλον τὰ τῆς πατρίδος χείλη,
καὶ τὰς ἀγκάλας ἔτεινεν αὐτὴ πυριφλεγεῖς,
ἐρρίπτοντο ἀκάθεκτοι — ἦτο Ἑλλάς, ὡμίλει —
καὶ πάλιν δοῦλοι ἔθνησκον πεσόντες κατὰ γῆς,

Ὅσοι λαμπρῶν ἐτύχετε μαρμάρου μαυσωλείων,
ὅσους ταφεῖον ἔκρυψεν ἀπέριττον, πτωχόν,
ὅσοι κοιμῶνται εἰς βυθοὺς πυθμένων θαλασσίων
ἡ τάφον τῆς καρδίας μας ἀνεῦρον τὸν μυχόν.

Ναί· πλέξωμεν, ὦ Ἕλληνες, στεφάνους νεκρανθέμων,
τοὺς τάφους τῶν μαρτύρων μας κοσμήσωμεν σεμνῶς·
ἄς κλίνωμεν τὸ γόνυ μας κλονούμενον καὶ τρέμον,
καὶ σπείσωμεν ἓν δάκρυον λειβόμενον κοινῶς.

Καὶ ὅταν ἴδῃ ἡ Ἑλλὰς, μετὰ μορφῆς πενθίμου
τὰ τέκνα της τὴν ἑορτὴν τελοῦντα τῶν νεκρῶν,
θα εἴπῃ «εἶνε ἄξιοι τῆς δόξης οἱ υἱοί μου,
ἀδίκως τώρα κύπελλον ποτίζονται πικρόν».